

Slotverklaring van het bestuurlijk overleg over de toekomstige staatkundige positie van Curaçao en Sint Maarten

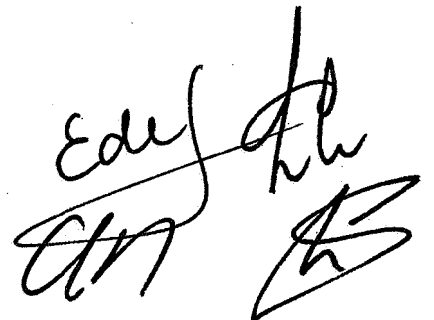
De delegaties van:

- Nederland;
- het Land de Nederlandse Antillen
- het eilandgebied Curaçao;
- het eilandgebied Sint Maarten,

Overwegende:

1. dat op 22 oktober 2005 tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en de eilandgebieden een Hoofdlijnenakkoord is afgesproken;
2. dat in het Hoofdlijnenakkoord is afgesproken dat het land Nederlandse Antillen zal ophouden te bestaan;
3. dat tijdens de start-Ronde Tafel Conferentie van 26 november 2005 afspraken zijn gemaakt over het beoogde eindperspectief en de streefdatum voor de nieuwe staatkundige structuur;
4. dat tijdens de start-Ronde Tafel Conferentie overeen gekomen is dat criteria en normen worden opgesteld waaraan de constituties, wetgeving en het overheidsapparaat van de entiteiten binnen het Koninkrijk moeten voldoen, met inachtneming van de bepalingen van het Statuut;
5. dat Nederland, de Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten afspraken willen maken over de vormgeving van het beoogde eindperspectief;
6. dat de afspraken die Nederland en de eilandgebieden Bonaire, Sint Eustatius en Saba in een miniconferentie op 10 en 11 oktober 2006 hebben gemaakt over de staatsrechtelijke positie van de eilandgebieden Bonaire, Saba en Sint Eustatius binnen het Nederlandse staatsbestel worden erkend;
7. dat Nederland, Curaçao en Sint Maarten de criteria onderschrijven waaraan de constituties, wetgeving en het overheidsapparaat van de nieuwe entiteiten binnen het Koninkrijk moeten voldoen, waarover de voorbereidingscommissie Ronde Tafel Conferentie overeenstemming heeft bereikt, zoals neergelegd in de brief van 7 maart 2006 van de Algemeen Secretaris van de Ronde Tafel Conferenties aan de voorzitter van de Ronde Tafel Conferenties.

zijn het volgende overeengekomen:

Edy
h
B

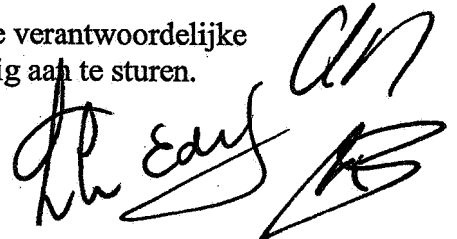
I RECHTSPLEGING EN RECHTSHANDHAVING

A. Gemeenschappelijke Hof

1. Er zal voor de nieuwe entiteiten van het Koninkrijk één rechterlijke organisatie zijn met - voorafgaand aan cassatie bij de Hoge Raad der Nederlanden - één hoogste rechter, te weten het Gemeenschappelijk Hof van Justitie. Het Hof kan zitting houden in alle nieuwe entiteiten van het Koninkrijk en Aruba. De personele unie tussen het Gemeenschappelijk Hof en de Gerechten in Eerste aanleg blijft bestaan.
2. De nieuwe entiteiten zijn het Land Curaçao, het Land Sint Maarten en de drie eilanden met een directe nieuwe band met Nederland.
3. Regeling van de rechterlijke organisatie in het Caribische deel van het Koninkrijk vindt, als regeling tussen de landen, plaats bij consensus rijkswet op grond van artikel 38, lid 2, van het Statuut.
4. In ieder land zal een Gerecht in Eerste Aanleg zijn.
5. Er bestaat een personele unie tussen het Hof en de Gerechten in Eerste Aanleg, in die zin dat de leden van het Hof ook leden zijn van de Gerechten in Eerste Aanleg.
6. De verantwoordelijkheid voor het beheer van de rechterlijke organisatie wordt gelegd bij een gemeenschappelijk orgaan (hierna te noemen "de Beheerraad"), dat zal bestaan uit personen, bij koninklijk besluit te benoemen op voordracht van Curaçao, Sint Maarten en Nederland als de vertegenwoordiger van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De voorzitter wordt door de leden van de Beheerraad unaniem voorgedragen aan de Rijksministerraad. Aan het lidmaatschap van de Beheerraad dienen eisen van deskundigheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid te worden gesteld.
7. De Beheerraad legt verantwoording af aan het overleg van de Ministers van Justitie van de landen, die hierover de Rijksministerraad informeert.
8. Voor de financiering van de rechterlijke organisatie wordt een verdeelsleutel gehanteerd die periodiek kan worden herzien en waarbij gewerkt zal worden met service level agreements per land.
9. Regeling van het beheer en de financiering van de rechterlijke organisatie vindt plaats bij consensus rijkswet.
10. Regeling van de uniforme rechtspositie vindt plaats bij of krachtens consensus rijkswet.
11. Benoeming en regeling van de rechtspositie van niet-rechtsprekend personeel vindt plaats door de Beheerraad.
12. Ten behoeve van de rechtsprekende taak van het Gemeenschappelijk Hof en de Hoge Raad dient eenvormigheid te bestaan in het procesrecht van de Landen Curaçao en Sint Maarten, evenals voor wat betreft het strafrecht en voor het burgerlijke recht inclusief het faillissementrecht.
13. Met betrekking tot de overige delen van het materiële recht wordt gestreefd naar concordantie.

B. Opsporing en vervolging van strafbare feiten

1. De opsporing en vervolging van strafbare feiten als regel geworteld dienen te zijn in de lokale samenleving.
2. De justitiële taken, met inbegrip van het vervolgingsbeleid, van elk afzonderlijk land onder de ministeriële verantwoordelijkheid vallen van de eigen betrokken landsminister.
3. Om verantwoording af te kunnen leggen aan de eigen Staten, de verantwoordelijke minister in staat zal zijn om het openbaar ministerie beleidsmatig aan te sturen.

4. De inrichting, de organisatie en het beheer van het openbaar ministerie en de samenwerking (op de verschillende terreinen) worden bij of krachtens een consensus rijkswet geregeld.

Bij of krachtens consensus-rijkswet zullen in ieder geval de hierna volgende punten 5 tot en met 26, zijn opgenomen.

5. Er is in elk der landen een openbaar ministerie met aan het hoofd één gezamenlijke procureur-generaal voor Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezamenlijk.
6. De procureur-generaal wordt benoemd, geschorst en ontslagen bij koninklijk besluit, de voordracht geschiedt op voorstel van de ministers van Justitie van Nederland, Curaçao en Sint Maarten gezamenlijk.
7. De procureur-generaal is verantwoordelijk voor het beheer van het openbaar ministerie.
8. De procureur-generaal houdt zowel op Curaçao als op Sint Maarten kantoor om zijn aanwezigheid zichtbaar te maken.
9. De minister van justitie van elk der landen is bevoegd aanwijzingen te geven aan de procureur-generaal.
10. a. De minister van Justitie, in zijn hoedanigheid als lid van de Rijksministerraad, is bevoegd namens de Rijksministerraad aanwijzingen te geven aan de procureur-generaal met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Hieraan voorafgaand wordt overleg gepleegd met de regering van het betrokken land. Is dit niet mogelijk dan wordt de betrokken regering zodra mogelijk geïnformeerd.
b. De hierboven bedoelde bevoegdheid kan slechts worden uitgeoefend in het kader van de waarborgfunctie als bedoeld in art. 43, 2^e lid, van het Statuut.
c. De Rijksministerraad beraadslaagt en beslist binnen zestig dagen of de aanwijzing na deze termijn dient te vervallen.
d. In geval sprake is van handhaving van een algemene aanwijzing wordt deze vervolgens omgezet in een algemene maatregel van rijksbestuur.
e. Het bovenstaande wordt verankerd in een consensus-rijkswet.
11. De procureur-generaal heeft, op grond van een consensus-rijkswet, voldoende bevoegdheden en middelen om grensoverschrijdende criminaliteit, integriteitschendingen en corruptie adequaat aan te pakken.
12. De procureur-generaal kan voor de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden, op grond van een consensus-rijkswet, dwingend medewerking van een politiekorps vorderen op het terrein van opsporing van strafbare feiten.
13. Er is bij het Gemeenschappelijk Hof een advocaat-generaal, deze wordt bij koninklijk besluit benoemd volgens dezelfde procedure als de benoeming van de procureur-generaal. De landen zullen nadere afspraken maken over de ondersteuning van de procureur-generaal. Aan de procureur-generaal zal gevraagd worden hiervoor een voorstel te doen.
14. Curaçao en Sint Maarten hebben elk en Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben gezamenlijk een Parket in Eerste Aanleg.
15. Aan het hoofd van een Parket in Eerste Aanleg staat een hoofdofficier van justitie die benoemd, geschorst en ontslagen wordt bij koninklijk besluit, de voordracht geschiedt op voorstel van de minister van justitie van het betreffende land, op aanbeveling van de procureur-generaal en gehoord het Gemeenschappelijke Hof van Justitie.
16. De hoofdofficieren van justitie zijn ondergeschikt aan de procureur-generaal.
17. Officieren van justitie zijn bevoegd en inzetbaar in Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

18. Wanneer het Hof van Justitie meent dat de vervolging van strafbare feiten in een land behoort te worden ingesteld, danwel te worden voortgezet, is de procureur-generaal verplicht het Hof de op de betreffende zaak betrekking hebbende documentatie ter beschikking te stellen.
19. De procureur-generaal is, met inachtneming van de bepalingen van het wetboek van strafvordering, verplicht om op bevel van het Hof te vervolgen of te doen vervolgen.
20. Ambtenaren van het openbaar ministerie van een land zijn verplicht om de bevelen na te komen die aan hen door of vanwege de Gouverneur van dat land gegeven worden. De ministeriële aanwijzing zal steeds aan de procureur-generaal geschieden, die de bevoegdheid heeft het bevel aan het Hof voor te leggen ter toetsing aan wet of recht. Voorzover het aanwijzingen betreft over gezamenlijk beleid van de landen van het Koninkrijk, kan het bevel ter toetsing worden voorgelegd aan het overleg van de ministers van Justitie van de landen van het Koninkrijk.
21. De rechtspositie van de leden van het openbaar ministerie.
22. De onverenigbaarheid van functies.
23. De gemeenschappelijke opleidings- en kwaliteitseisen.
24. De kosten van de procureur-generaal en zijn kabinet (staf) worden middels een verdeelsleutel aan de landen toebedeeld.
25. Er worden in de Rijksministerraad bij het vaststellen van het beleid inzake grensoverschrijdende criminaliteit ook bindende afspraken gemaakt over de personele en materiële inzet voor dit beleid (zie onderdeel G; er is al overeenstemming over de vaststelling van de afspraken tussen de landen op het gebied van grensoverschrijdende criminaliteit door de Rijksministerraad).
26. Het hoofd van het openbaar ministerie is bevoegd bij het opsporen van in ieder geval ambtsdelicten gebruik te maken van de rijksrecherche, overeenkomstig nader te stellen regelen.

C. Politie

1. De inrichting, de organisatie, het gezag over en het beheer van de politie en de samenwerking (op de verschillende terreinen) worden bij consensus-rijkswet geregeld.

Bij of krachtens consensus-rijkswet zullen in ieder geval de hierna volgende punten 2 tot en met 19 zijn opgenomen.

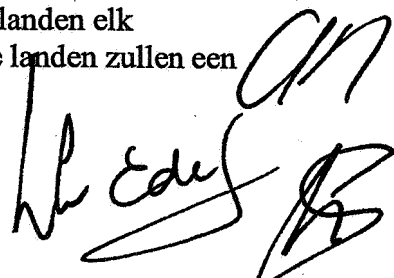
2. Elk der landen heeft een politiekorps dat voor wat betreft de opsporing van strafbare feiten onder het gezag van de procureur-generaal staat en met betrekking tot het handhaven van de openbare orde onder gezag staat van de lokaal hiervoor verantwoordelijke bestuurder, voor Curaçao en Sint Maarten is dit de minister van Justitie.
3. De minister van Justitie van een land is politiek verantwoordelijk voor de politie en legt daarover verantwoording af ten overstaan van het parlement van het betreffende land.
4. Het algemeen toezicht van de procureur-generaal, zoals dat nu in de Staatsregeling en Samenwerkingsregeling is opgenomen. De Procureur-generaal waakt voor de richtige uitoefening van de taak der politie. Hij is bevoegd te dien aanzien aan de Gouverneur van het land waarvoor hij benoemd is de voorstellen te doen die hem dienstig voorkomen.
5. De aanwijzing van de procureur-generaal als het bevoegde gezag over de strafrechtelijke rechthandhaving. Hij is bevoegd aan de ambtenaren die met de politie

AM
L. Edel
R

- belast zijn zodanige instructies te geven tot voorkoming, opsporing en nasporing van misdrijven of overtredingen als hij in het belang ener goede justitie nodig oordeelt.
6. De procureur-generaal zal voor de opsporing van strafbare feiten dwingend medewerking van een politiekorps, het recherchesamenwerkingsteam en de rijksrecherche, volgens nader vast te stellen regelen, kunnen vorderen.
  7. Politieambtenaren zijn bevoegd en inzetbaar in Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
  8. De afspraken in verband met kosten voortvloeiende uit de inzet van ambtenaren van politie in een ander land.
  9. De positie en organisatie van de gemeenschappelijke diensten van de politie worden bij consensus-rijkswet geregeld, eenduidig aangestuurd en hebben een door de Rijksministerraad vastgestelde begroting.
  10. Er worden in de consensus-rijkswet afspraken gemaakt dát een minimale sterkte per korps wordt vastgesteld. Krachtens rijkswet (consensus-algemene maatregel van rijksbestuur) zal de methode worden vastgelegd hoe die sterkte wordt bepaald. De feitelijke vaststelling zal vanwege de koppeling met de begroting worden vastgesteld door de verantwoordelijke minister van het betreffende land, rekeninghoudend met de afspraken die de landen gezamenlijk hebben gemaakt over de aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit.
  11. Indien de samenwerking, vastgelegd bij of krachtens consensus-rijkswet, niet of onvoldoende tot stand komt, kan vanwege het Koninkrijk, gehoord de betrokken landen, bij algemene maatregel van rijksbestuur een voorziening worden getroffen overeenkomstig artikel 51 van het Statuut.
  12. Het recherchesamenwerkingsteam wordt bij consensus-rijkswet geregeld. Bij de totstandkoming van de rijkswet zullen de uitkomsten van de evaluatie van het recherchesamenwerkingsteam worden betrokken.
  13. Het overleg op ambtelijk niveau van de korpschefs wordt op grond van artikel 37 Statuut geïnstitutionaliseerd.
  14. Het overleg van de ministers van Justitie wordt op grond van artikel 37 Statuut geïnstitutionaliseerd .
  15. Integriteitbevordering maakt onderdeel uit van de samenwerking;
  16. De kwaliteitscriteria, opleidings- en trainingsvereisten waaraan de politie moet voldoen
  17. Het rangenstelsel.
  18. De regeling voor wapen- en geweldshantering.
  19. De informatieuitwisseling.
20. Voordat de nieuwe structuur in werking treedt zal de politieorganisatie sterk verbeterd moeten worden. Gezamenlijk zullen Nederland, het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten voor 1 februari 2007 vaststellen waaraan de politiekorpsen in dat kader minimaal moeten voldoen. De activiteiten van het Plan Veiligheid Nederlandse Antillen zullen in dat licht beoordeeld en zonodig aangepast worden. Nederland zal in ieder geval nog intensiever betrokken moeten zijn bij de nodige verbeteringen.

D. Gevangeniswezen

Curaçao, Sint Maarten en Nederland zijn het er over eens dat de nieuwe landen elk afzonderlijk zorg dienen te dragen voor voldoende detentiecapaciteit. De landen zullen een

onderlinge regeling treffen waarin detentiecapaciteit beschikbaar wordt gesteld ten behoeve van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en ten behoeve van elkaar.

E. Vreemdelingenketen

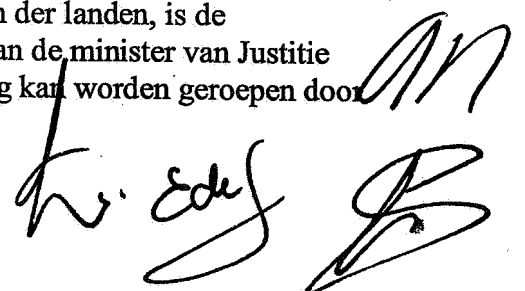
Curaçao, Sint Maarten en Nederland zullen een onderlinge regeling treffen waarin de partners afspraken maken over de vreemdelingenketen, zoals een gezamenlijk systeem, garanties voor professionaliteit, kwaliteit en integriteit, eenduidige procedures en registratiesystemen.

F. Raad voor de Rechtshandhaving

1. Bij of krachtens consensus-rijkswet zal een Raad voor de Rechtshandhaving worden ingesteld.
2. De Raad is onafhankelijk.
3. De Raad bewaakt de kwaliteit van alle onderdelen van de justitiële keten (met uitzondering van het Hof), de samenwerking tussen de landen Curaçao, Sint Maarten en Nederland op justitieel terrein, en verzorgt de behandeling van klachten.
4. De Raad zal de verantwoordelijke minister(s) informeren over diens bevindingen en op dat gebied adviseren. Bij het persistent achterwege blijven van ondernemen acties naar aanleiding van de bevindingen en adviezen, kan de Raad verslag doen aan de respectievelijke Staten en aan de Rijksministerraad.
5. De leden worden op voordracht van Curaçao, Sint Maarten en Nederland, namens de Bonaire, Sint Eustatius en Saba, bij koninklijke besluit benoemd. Het voorzitterschap rouleert tussen de landen. Aan het lidmaatschap worden eisen van deskundigheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid gesteld.
6. Regeling van de financiering van de Raad vindt plaats in de consensus-rijkswet.

G. Grensoverschrijdende criminaliteit.

1. De ministers van Justitie van Nederland, Curaçao en Sint Maarten zijn politiek verantwoordelijk voor het beleid terzake van de grensoverschrijdende criminaliteit en leggen verantwoording af ten overstaan van het parlement van respectievelijk Nederland, Curaçao en Sint Maarten.
2. Ter bevordering van de effectiviteit van opsporing en vervolging zullen er met betrekking tot bepaalde strafrechtelijke aangelegenheden die een internationaal of interregionaal karakter dragen specifieke afspraken tussen de landen van het Koninkrijk worden gemaakt.
3. Onder bedoelde strafrechtelijke aangelegenheden worden in ieder geval verstaan: terrorisme, internationale drugshandel, computercriminaliteit, internationale witwassen van gelden, internationale wapen- en mensenhandel en internationale corruptie.
4. De afspraken hieromtrent worden na overeenstemming tussen ministers van Justitie van de landen van het Koninkrijk vastgesteld door de Rijksministerraad.
5. De aldus vastgestelde afspraken worden onder bestuurlijke (politieke) verantwoordelijkheid van de minister van Justitie van elk der landen onder leiding van de procureur-generaal uitgevoerd in de landen.
6. Bij de concrete uitvoering van zijn taak op dit gebied in een der landen, is de procureur-generaal primair verantwoordelijk verschuldigd aan de minister van Justitie van het betrokken land, die op zijn beurt ter verantwoording kan worden geroepen door de Staten respectievelijk de Staten-Generaal.

Handwritten signatures and initials at the bottom right of the page. One signature appears to be 'W. Edel' and another is a large, stylized initial 'B'. There are also some other initials to the right.

7. Gelet op de vele banden tussen de landen op het gebied van personen- en goederenverkeer wordt afgesproken dat de procureurs-generaal in het Koninkrijk regelmatig met elkaar overleg plegen, informatie uitwisselen, hun activiteiten met elkaar afstemmen en de ministers van Justitie van de landen van het Koninkrijk van advies dienen.

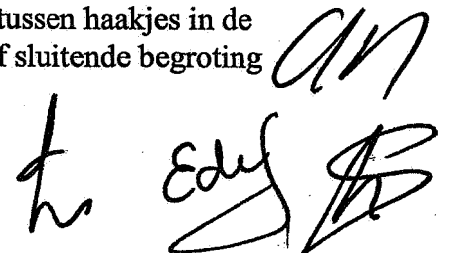
H. Nakomen internationale verplichtingen en ondersteuning wetgevingsproces

1. Ook door de nieuwe entiteiten dienen de internationale verplichtingen die door het Koninkrijk zijn aangegaan en waarvoor de Nederlandse Antillen medegelding hebben gevraagd, te worden nakomen. De verdragen die reeds door de Nederlandse Antillen zijn geïmplementeerd zullen onverkort van toepassing zijn in Curaçao en Sint Maarten. Voor 1 januari 2007 zal een inventarisatie worden gemaakt van de verdragen waarvoor de Nederlandse Antillen medegelding hebben gevraagd die nog geïmplementeerd moeten worden. Op basis van de inventarisatie zal door Curaçao en Sint Maarten een plan van aanpak worden opgesteld voor de implementatie.
2. Curaçao, Sint Maarten en Nederland zullen in onderling overleg een deskundige of groep van deskundigen vragen te onderzoeken of het Statuut voldoende instrumenten biedt om (tijdige) implementatie door de landen van door het Koninkrijk gesloten verdragen die voor de landen zullen gelden, af te dwingen. Het gaat hierbij met name om (a) de situatie waarbij uitvoeringsregelgeving noodzakelijk is voor de implementatie van het verdrag en (b) het land nalatig is bij het tijdig opstellen van de regelgeving en (c) het verdrag pas kan worden bekrachtigd als de regelgeving gereed is. Een en ander met het oog op de internationale positie van het Koninkrijk.
3. De nieuwe entiteiten Curaçao en Sint Maarten worden, mede gelet op artikel 27 van het Statuut, in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij de totstandbrenging van verdragen die deze landen kunnen raken, en bij de ter zake te volgen procedure.
4. Er zal twee keer per jaar een wetgevingsoverleg plaatsvinden tussen de landen van het Koninkrijk. Doelen van dit overleg zijn de concordantie tussen de landen te bevorderen, de implementatie van verdragen te faciliteren en afspraken te maken over uitwisseling van expertise en personeel. Het vroegtijdig opstellen van een implementatieplan voor verdragen kan de implementatie van verdragen versnellen. Zo mogelijk kan besluitvorming over bijstand van Nederland worden meegenomen bij de besluitvorming in de Rijksministerraad over de medegelding van verdragen. Voorts kunnen in het overleg afspraken gemaakt worden over de totstandkoming van modelwetgeving.

II FINANCIËN

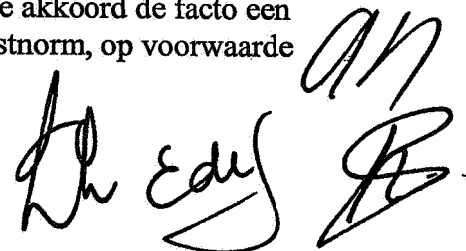
I Schuldsanering

1. Curaçao, Sint Maarten en Nederland herbevestigen hetgeen in de Start-Ronde Tafel Conferentie is vastgelegd, te weten: "Om de gezonde startpositie te bewerkstelligen zal aandacht besteed worden aan de schuldsanering. In dat kader zal Nederland een oplossing bieden voor de schuldenproblematiek."
2. Nederland is bereid de geconsolideerde schuld van de nieuwe entiteiten Curaçao en Sint Maarten te saneren tot het niveau van de rentelastnorm.
3. In de transitieperiode wordt de rentelast op de te saneren schuld tussen haakjes in de begroting meegenomen voor het tot stand brengen van een fictief sluitende begroting

en sluitend meerjarig perspectief voor het Land en de eilandgebieden en (in technische zin) voor de nieuwe Landen Curaçao en Sint Maarten.

4. De ijkdatum voor de schuldsanering is 31 december 2005. De volgende leningen worden in de berekening van de schuldsanering betrokken:
  - a. Leningen ter herfinanciering van de schuldpositie per 31 december 2005.
  - b. Leningen ter herfinanciering van de rentelasten van de schuldposities per 31 december 2005.
5. Nederland is onder voorwaarden bereid tot een gefaseerde overname van de geconsolideerde schuld van het Land (die geheel zal worden toegerekend naar de eilandgebieden van de Nederlandse Antillen), Curaçao en Sint Maarten. De gefaseerde overname geschiedt door middel van het overnemen van de schuldendiensten (rente- en aflossingsverplichtingen) van de schuld per 31 december 2005, die Nederland bereid is over te nemen op basis van de afgesproken rentelastnorm. De gefaseerde schuldovername geschiedt op de hieronder beschreven wijzen:
  - a. De overname van de schuldendiensten gaat in op het moment dat de algemene maatregel van rijksbestuur ter instelling van financieel toezicht in de transitieperiode door de Rijksministerraad is vastgesteld, zo mogelijk voor 1 maart 2007, en in werking is getreden en de toezichthouder zijn werkzaamheden is gestart. In deze algemene maatregel van rijksbestuur zal worden bepaald dat deze zal komen te vervallen vanaf het moment van inwerkingtreding van de consensusrijkswet.
  - b. Gedurende de transitieperiode naar de nieuwe staatkundige structuur blijft de daadwerkelijke overname van schuldendiensten door Nederland afhankelijk van de tijdige en volledige uitvoering van de afspraken in dit akkoord tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en de bestuurscolleges van Curaçao en Sint Maarten. Hiertoe wordt door Nederland in overleg met de regering van de Nederlandse Antillen en de bestuurscolleges van Curaçao en Sint Maarten een tijdschema vastgesteld. Voor wat betreft de financiën gaat het daarbij om 1) totstandkoming van een consensusrijkswet voor de borging en toezicht op de financiële normen in de nieuwe staatkundige structuur, 2) het daadwerkelijk tot stand brengen van een structureel sluitende begroting en meerjarenkader 3) een voortvarende uitvoering van de implementatieplannen financieel beheer en 4) totstandbrenging en uitvoering van de SEI's. Indien de uitvoering niet plaatsvindt volgens bovengenoemd tijdschema, staakt Nederland de gefaseerde overname en wordt deze hervat vanaf het moment dat de toezichthouder van oordeel is dat weer aan de voorwaarden wordt voldaan. Nederland staakt de gefaseerde overname niet indien de toezichthouder van oordeel is dat er sprake is van een bijzondere omstandigheid.
  - c. Overname door Nederland van de resterende hoofdsom van de geconsolideerde schuld van Land, Curaçao en de aan Sint Maarten toegerekende Landsschuld, alsmede de betalingsachterstanden van Sint Maarten, Curaçao en het Land Nederlandse Antillen, vindt plaats op het moment dat de nieuwe staatkundige structuur ingaat. Sanering van de betalingsachterstanden vindt plaats tot een bedrag van maximaal ANG 483,5 miljoen (stand 31 december 2005).
  - d. Vaststelling van de geconsolideerde schuld en de verdeling van de schuld van het Land over de entiteiten (schuldenmatrix) vindt plaats in overeenstemming met Nederland. Nederland zal overgenomen schuldendiensten in euro of US\$ betalen. Deze oplossing betekent dat het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten na de totstandkoming en volledige uitvoering van het politieke akkoord de facto een schuldverlichting verkrijgen tot aan het niveau van de rentelastnorm, op voorwaarde van een blijvend goede uitvoering van dit akkoord.

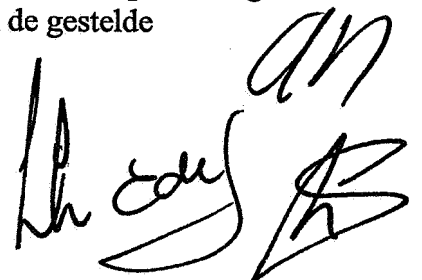
J Financieel Beheer

1. De aanbevelingen van de werkgroep Algemene Financiële Positie tot verbeteren van het financieel beheer zullen op de kortst mogelijke termijn worden geïmplementeerd.
2. Nederland zal (technische) ondersteuning bieden voor de uitvoering van deze plannen. Nederland, Curaçao en Sint Maarten zullen hierover nadere afspraken maken, waarbij speciale aandacht zal worden besteed aan het inlopen van de achterstanden bij de heffing en inning van belastingen en aan de invulling en versterking van de samenwerking tussen de Rekenkamers van de (toekomstige) landen van het Koninkrijk.
3. De verbetering van het financieel beheer wordt conform de implementatieplannen geïmplementeerd. Er dient door de entiteiten een betrouwbare sluitende begroting en sluitend meerjarig perspectief te worden opgesteld die uitgaat van de 5% rentelastnorm, zoals hierboven aangegeven onder "schuldsanering", voor de huidige en de nieuwe situatie na de ontmanteling van het Land Nederlandse Antillen. Specifiek zal ten behoeve van de voorbereiding van de schuldsanering voorrang worden gegeven aan:
  - a. het opstellen van een werkbare format voor rapportages aan de toezichthouder;
  - b. het vaststellen van de schulden en in verband daarmee bepaling van de collectieve sector van de landen op basis van het SNA;
  - c. de afronding van jaarrekeningen 2004 en 2005 en de ontvangstenraming 2006 teneinde de basis vast te stellen voor de ontvangsten van de toekomstige landen Curaçao en Sint Maarten.

K Normen

De Landen Curaçao en Sint Maarten zullen aan de volgende financiële normen voldoen.

1. Sluitende begroting en sluitend meerjarig perspectief (gewone dienst inclusief rente en afschrijvingen) met hantering van internationaal aanvaarde begrotingsdefinities.
2. De totale rentelast (op leningen) van de overheid mag maximaal 5% van de gemiddelde overheidsinkomsten van 3 voorafgaande jaren bedragen. Er mag niet worden geleend voor consumptieve uitgaven. De rentelastnorm is een gemiddelde voor het gehele jaar, gedurende het jaar zijn fluctuaties naar boven en naar beneden mogelijk.
3. De rentelastnorm geldt voor de volledige collectieve sector zoals deze gedefinieerd is in internationale statistieken (het gaat hierbij om het System of National Accounts van de VN). Mocht in de uitwerking blijken dat het SNA onvoldoende concreet of operationeel is, dan zal bekeken worden of het ESR hiervoor een oplossing biedt. Onder collectieve sector wordt in deze statistieken ook begrepen publiekrechtelijke rechtspersonen en privaatrechtelijke rechtspersonen waarvan de inkomsten niet op een markt tot stand komen, en die voor meer dan 50% via collectieve lasten gefinancierd worden. Om te bepalen welke uitgaven kapitaaluitgaven zijn en welke consumptieve uitgaven wordt aangesloten bij de definitie van kapitaaluitgaven in de nationale rekeningen.
4. Curaçao en Sint Maarten mogen alleen lenen bij of door tussenkomst van de nieuw op te richten instelling (Overheidskredietbank). Deze instelling houdt toezicht op naleving van de hierboven gestelde financiële normen en verstrekt, mits aan de gestelde voorwaarden is voldaan, leningen aan Curaçao en Sint Maarten.

5. Integratie van de voor meerjarige samenwerkingsprogramma's geormerkte USONA-middelen in de landsbegrotingen van Curaçao en Sint Maarten. De USONA-middelen worden zichtbaar geormerkt aan de inkomsten- en uitgavenkant van de landsbegrotingen van Curaçao en Sint Maarten. Dit heeft een grotere transparantie en een betere beleidsmatige integratie van uitgaven tot gevolg. De verantwoording voor de toetsing van de aanwending van deze middelen aan de samenwerkingsprogramma's blijft bij USONA liggen. Op langere termijn- zodra sprake is van een duurzame gezonde positie- kunnen de USONA middelen in de vorm van ongeormerkte begrotingssteun beschikbaar worden gesteld. De USONA middelen worden niet gebruikt voor schuldsanering.

De financiële normen zullen worden verankerd bij consensus-rijkswet (ex. artikel 38 lid 2 Statuut).

L Toezicht tijdens de transitieperiode

1. Tijdens de transitieperiode naar de nieuwe staatkundige structuur zal er financieel toezicht zijn op het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten, hiervoor zal een toezichthouder worden ingesteld. Het toezicht in de transitieperiode is bedoeld om te voorkomen dat de financiële situatie zich in de transitieperiode verslechtert en nieuwe schulden worden gemaakt en om een gezonde startpositie voor de entiteiten bij aanvang van de nieuwe staatkundige situatie te bereiken.
2. Tijdens de transitieperiode kunnen het Land Nederlandse Antillen en de eilandgebieden (voor zover bevoegd) alleen onder strikte condities (met betrekking tot het financieel beheer, rentelastnorm e.d.) geld lenen via de toezichthouder.
3. De toezichthouder zal worden ingesteld bij (consensus) algemene maatregel van rijksbestuur. In deze algemene maatregel van rijksbestuur zijn de normen waaraan getoetst wordt, de taken, bevoegdheden en organisatiestructuur van deze toezichthouder zoals hierna beschreven opgenomen:
  - a. De toezichthouder krijgt vier taken:
    - het toezicht op de toepassing van de vastgestelde financiële normen. Dit toezicht zal plaatsvinden bij de begrotingsvoorbereiding, de begrotingsuitvoering, de verantwoording en bij het betalingsverkeer. N.B. indien de schulden nog niet gesaneerd zijn zal dit worden verdisconteerd in de normen zoals hierboven opgenomen bij het onderdeel schuldsanering;
    - het toetsen of aan de gestelde condities is voldaan voor het aangaan van leningen door het land en de hiertoe bevoegde eilandgebieden;
    - het rapporteren aan en adviseren van de betrokken ministers, de Staten, de gedeputeerden, eilandsraden en de Rijksministerraad, door tussenkomst van de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties.
    - toezicht op het implementatietraject voor de nieuwe normen en op de verbeteringen van het financieel beheer
  - b. De Rijksministerraad kan op advies van de toezichthouder, binnen het kader van hetgeen onder punt a is overeengekomen, aanwijzingen geven aan de bestuurders van het Land en de eilandgebieden, waaronder zonodig het onder voorafgaand toezicht plaatsen van (delen) van de begroting.
  - c. De toezichthouder is een college waarvan de leden worden benoemd door de Rijksministerraad. Het college bestaat uit zes leden. Nederland draagt een lid voor,

Nederland draagt een lid voor namens Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezamenlijk, en het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten dragen elk een lid voor. De voorzitter van het college wordt op voordracht van de voorzitter van de Rijksministerraad, door de Rijksministerraad benoemd. De voorzitter ziet toe op een efficiënte en voorspoedige uitvoering waarbij naar consensus wordt gestreefd. Bij het staken der stemmen heeft de voorzitter de doorslaggevende stem.

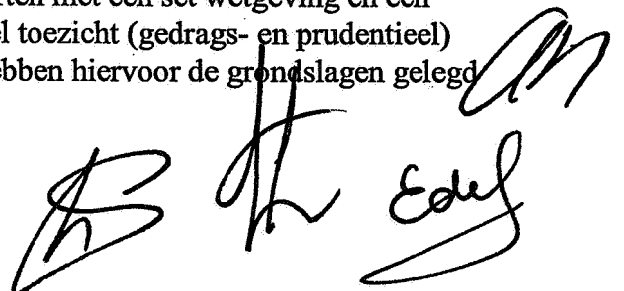
- d. De kosten van het toezicht in de transitieperiode zullen door Nederland worden gefinancierd.

M Toezicht in nieuwe staatkundige structuur

1. Het toezicht op naleving van de financiële normen voor Curaçao en Sint Maarten wordt uitgevoerd door de nieuwe instelling (hierna genoemd 'Overheidskredietbank'). Bezien zal worden of deze nieuwe instelling ook toezicht zal houden op de naleving van financiële normen door Bonaire, Saba en Sint Eustatius.
2. Het bestuur van de Overheidskredietbank bestaat uit vier leden en wordt benoemd door de Rijksministerraad, waarvan één lid op voordracht van de regering van Curaçao, één lid op voordracht van de regering van Sint Maarten, één lid op voordracht van de regering van Nederland en één lid (tevens voorzitter) op voordracht van de voorzitter van de Rijksministerraad.
3. De landen kunnen gedurende het jaar tijdelijke tekorten hebben. Over de wijze waarop deze tijdelijke tekorten gefinancierd worden zullen nadere afspraken worden gemaakt. Hier heeft de Overheidskredietbank een rol in.
4. De Overheidskredietbank mag geen leningen verstrekken aan Curaçao en/of Sint Maarten indien uit onderzoek van de begroting of de begrotingsuitvoering blijkt dat niet aan de financiële normen wordt voldaan.
5. De toetsing aan de begrotingsnormen omvat ook een systeemtoets van de uitvoering van de regelgeving betreffende financieel beheer. Over de invulling van de systeemtoets van de uitvoering van de regelgeving betreffende financieel beheer, zullen nadere afspraken worden gemaakt.
6. De instelling rapporteert aan de betrokken bestuurder van het land, aan het parlement en door tussenkomst van de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties aan de Rijksministerraad die kan besluiten tot ingrijpen in geval van overtreding van financiële normen.
7. De instelling van de Overheidskredietbank wordt verankerd in een (consensus)Rijkswet.
8. Calamiteitenregeling: de Overheidskredietbank zal gehoord de Rijksministerraad en de entiteiten een bandbreedte bepalen waarbinnen de entiteiten snel en adequaat de eerste noden bij calamiteiten kunnen financieren.
9. De operationele kosten van de Overheidskredietbank zullen, voor zover nodig, volgens een nader te bepalen verdeelsleutel worden verdeeld tussen Nederland, Curaçao en Sint Maarten.

N Monetaire Zaken

Er zal één centrale bank zijn voor Curaçao en St. Maarten met één set wetgeving en één toezichthouder voor het regulier monetair en financieel toezicht (gedrags- en prudentieel) en het integriteitstoezicht. Curaçao en Sint Maarten hebben hiervoor de grondslagen gelegd

in een technische vergadering d.d. 12 oktober 2006. Bezien zal nog worden of en op welke wijze Bonaire, Saba en Sint Eustatius aansluiting krijgen bij deze centrale bank.

O Sociaal economische ontwikkeling

1. De inzet van de regering van de Nederlandse Antillen en de eilandbesturen is om een duurzame toekomst voor de bevolking van de eilanden te realiseren. Daartoe hebben de regering en de eilandbesturen zelf diverse initiatieven ontplooid, onder andere om het toekomstperspectief op de eilanden zelf voor de jeugd te verbeteren. Onderdeel van deze initiatieven zijn de invoering van de sociale vormingsplicht, het Deltaplan onderwijs, waaronder begrepen de leer- en werkplicht voor jongeren tot 24 jaar, en de aanpak van sociale achterstanden. Nederland ondersteunt deze initiatieven.
2. In het hoofdlijnenakkoord is afgesproken dat een Sociaal Economisch Initiatief ontwikkeld zal worden. Ook de SEI's zijn gericht op een structurele aanpak van de huidige sociaal-economische problemen en hebben als einddoel een duurzame verbetering van het sociaal-economisch perspectief van de bevolking te realiseren. Curaçao en Sint Maarten zullen meewerken aan een nadere uitwerking van het Sociaal Economisch Initiatief (SEI). In de SEI's zullen concrete beleidsmaatregelen worden opgenomen die gericht zijn op het gezond maken van de overheidsfinanciën, een noodzakelijke hervorming van de economische structuur en voor Curaçao de reorganisatie van het overheidsapparaat. Investeringsimpulsen en een sociaal vangnet zullen eveneens een onderdeel vormen van de SEI's.
3. Zoals opgenomen in het hoofdlijnen akkoord van 22 oktober 2005, betreft het SEI een plan van aanpak om voor (het land en) de afzonderlijke eilandgebieden de overheidsfinanciën gezond te maken en waar nodig de economie te revitaliseren c.q., evenwichtig te doen ontwikkelen danwel op te bouwen. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat de verantwoordelijkheid voor het economisch beleid de eilandgebieden toebehoort. Nadat de desbetreffende eilandsbesturen hun goedkeuring hebben verleend, zal het plan van aanpak op voorstel van het landsbestuur door de minister voor bestuurlijke vernieuwing en koninkrijksrelaties ter goedkeuring aan de rijksministerraad worden voorgelegd. Dit laatste in verband met de bereidheid van Nederland om bij te dragen aan de uitvoering van het plan van aanpak door extra financiële middelen ter beschikking te stellen ten behoeve van investeringsimpulsen en een sociaal vangnet. De SEI's van Curaçao en Sint Maarten zullen voor 1 februari 2007 worden vastgesteld. Bij de uitvoering zal gebruik worden gemaakt van onderlinge regelingen als bedoeld in artikel 38 lid 1 van het Statuut. Zodra de SEI's zijn vastgesteld dient van start te worden gegaan met de implementatie daarvan.

III. EVALUATIE

Vijf jaar na het moment waarop de nieuwe staatsrechtelijke structuur van Curaçao en Sint Maarten volledig in werking is getreden, wordt de werking van de nieuwe structuur door Curaçao, Sint Maarten en Nederland gezamenlijk geëvalueerd en waar nodig aangepast. Voorafgaande aan de evaluatie zullen Curaçao, Sint Maarten en Nederland gezamenlijk hiervoor de criteria en thema's vaststellen.

Handwritten signatures and initials in black ink. From left to right: a stylized signature, the initials 'Edel', and the initials 'AM'.

IV IMPLEMENTATIE

1. Nederland, het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten zullen gezamenlijk voor 1 februari 2007 een stappenplan opstellen voor de realisering van de gemaakte afspraken over de nieuwe staatkundige verhoudingen. Aruba zal voor zover nodig betrokken worden bij de totstandkoming van het stappenplan.
2. In het stappenplan zal aansluiting worden gezocht bij de draaiboeken van Curaçao en Sint Maarten voor de totstandkoming van de landsstatus, het draaiboek van de Nederlandse Antillen voor de afbouw van het land Nederlandse Antillen en met het stappenplan voor de realisatie van de nieuwe status voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba.
3. Aan het stappenplan zal, rekening houdende met de afspraken die gemaakt zijn in de start-Ronde Tafel Conferentie, een tijdschema voor de implementatie worden toegevoegd.
4. Curaçao en Sint Maarten zijn zelf verantwoordelijk voor invulling van hun status als land binnen het Koninkrijk. De algehele regie op en coördinatie van de veranderende verhoudingen binnen het Koninkrijk ligt bij de landen van het Koninkrijk, Curaçao en Sint Maarten gezamenlijk. Nederland, de Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten zullen voor 1 februari 2007 een voorstel doen voor de invulling van de regie en coördinatie.
5. De overeenstemming tussen Nederland, de Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten over de punten uit deze slotverklaring, over het stappenplan en over het voorstel voor de regie, zullen worden bevestigd in een Ronde Tafel Conferentie.

De delegaties van Nederland, het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten menen dat in de nieuwe staatkundige structuur - ingevuld langs de lijnen zoals beschreven in deze verklaring - de belangen van de bevolkingen van de eilanden gewaarborgd zijn en de eilanden beter in staat zal stellen zelf maatschappelijke problemen aan te pakken en het welzijn van de bevolking te verbeteren.

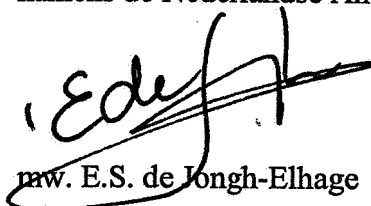
Aldus overeengekomen op 2 november 2006 te Den Haag,

namens Nederland,

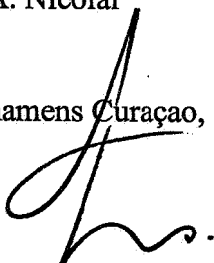
A. Nicolai

namens de Nederlandse Antillen,

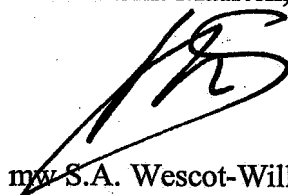
mw. E.S. de Jongh-Elhage

namens Curaçao,

mw Z.A.M. Jesus-Leito

namens Sint Maarten,

mw S.A. Wescot-Williams